

A kockás- liliom házájában

Gondolná-e a kedves olvasó, hogy megyénkben az Alföldhöz hasonló tájra is bukkanhat? Ezen a kérdésen sokan elgondolkodnak, hiszen a Mecsetek és környékét járva kevés sík vidéket találhatunk. Pedig a hegységet magunk mögött hagyva, a Baranyai-domb-ságtól és a Villányi-hegységtől délre húzódó terület igazi síkvidék. Ide, a Dráva-síkra kalauzoljuk el az olvasókat, hogy megismerjük a Dráva árterének természeti értékeit, ritka növény és állatvilágát. Ha kedvező az időjárás, áprilisban előbújik a tavasz színpompás védett virága, a kockás liliom is.

A NYÁRI TÖZIKE ÁPRILIS VÉGÉTŐL ELBORÍJTJA AZ ÁRTÉRI ERDŐKET

Egy kis természetföldrajz. Eredetileg a Dráva sokkal északabbra folyt mint ma; a Villányi-hegység nyugati és déli oldalát mosta. A Drávához közelebb eső vidékek völgykanyarulataiban ma is jól kivehető az egykori folyómeder, melyekből fokozatosan lett Holt-Dráva. A Dráva árterülete a Baranya megyei szakaszon erősen kiszélesedik. A síkság területére az áradásoknak köszönhetően a homok és az iszapos homok hordalékanyaga a jellemző. A Drávát és holtágakkal sűrűn átszőtt árterét keskeny sávban erdőségek kísérik, melyek zöld szalagként tagolják a sík vidéket. Ezek a területek esnek a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság oltalma alá.

Ember a tájban. Az egykori meder kanyarulatainak mentén mindenütt ott találhatóak a folyami homokból lerakódott dombláncok, régiesen urnák, ormányok, amelyeken felépültek a rendszerint egyetlen utcából álló falvak. A térség nevét – Ormánság – valószínűleg ezekről a dombocskákról kapta. Ahol az utca kanyarodik, ott egyszerűen követi az eredeti folyópart vonalát. A dombhát legmagasabb pontjára épült a templom. A megélhetés alapvetően az önellátó gazdálkodás keretei között zajlott: az erdő építőanyagot, élelmet és az állattartáshoz takarmányt adott (makkoltató sertéstartás). A halban gazdag vizek pedig a halászat legkülönbözőbb módszereivel nyújtottak bőséges táplálékszerzési lehetőséget a vidék lakosságának.

A Mattyi Madár Emlékparkban. Az 1991-ben épült parkban a hazánk területéről eltűnt – kipusztult, vagy új

élőhelyre vándorolt – tizenhárom madárfajnak állítottak emléket. A kopjafák faragásai figyelmeztetnek, hogy nem költ már nálunk a vándorsólyom és a halászsas, erdei sétáink során nem találkozhatunk siketfajddal és nyírfajddal, a vizek mentén nem látunk darvakat a fészükön költeni, mert már csak vonuláskor pihennek meg az alföldi tavak mentén. Nem fészkel nálunk a rózsás gödény, a borzas gödény és a kékcőrű réce sem. Sajnos vizes élőhelyeink mellől eltűnt a kacagó csér, a tavi cankó, a kis csér és a kis kárókatona is. Pusztáinkról kipusztult a túzok közeli rokona, a kisebb termetű reznek. A kopjafák mellett ismertető tábla is áll a madarak képével, rövid bemutatójával. (zárójelben jegyzem meg, hogy a szakadt információs táblát ki kellene cserélni). Az emlékpark alapítása óta eltelt években – talán a természetvédelemnek

köszönhetően – a vándorsólyom, a kis kárókatona és a kis csér újra visszatelepült hazánkba.

A Kormorános erdő tanösvényen. Az árvízvédelmi töltésen átkelve, a minden évszakban szabadon látogatható Kormorános erdő tanösvényén járhatjuk be a Mattyi Erdőrezervátum léniákkal szabdaltnak a vidékét. A gáton vezet végig a Három folyó kerékpárút (Mura-Dráva-Duna), mely Ausztriából indul, érinti Szlovéniát, majd a Mura és a Dráva magyarországi szakaszát követve Mohácsnál találkozik a Dunával. Megismerhetjük az ártéri erdők, és rétek lágyszárú növényeit, melyek között több védett virág is található. Tavasszal az erdőket a hóvirág és az odvas keltike virágai borítják, és március-áprilisban nyílik a nedves rétek, ligeterdők színpompás hagymás virága a kockás liliom (kotulilium). Április végétől bontja szirmait a nyári tözike, majd előbújnak az igen ritka és értékes orchideafélék; a vitéz kosbor és a mocsári nőszőfű. Nyár végén kéklík a kornistárnics, majd ősszel a nedves réteket az őszi kikerics virágai lepik el.

A Dráva a horgászok paradicsoma is. A folyóban és holtágaiban eddig ötven halfajtát azonosítottak be, közöttük védett és fokozottan védett fajokat, melyeknek eszmei értéke akár a 100.000 Ft-ot is elérheti. A folyópart egy homokos részén a vízmadarak és az éjszaka zsákmány után kutató emlősök nyomait is felfedezhetjük.